

Održano predavanje o vlastelinskim obiteljima Bombelles, Rauch i Vučetić

Dvorci Opeka i Donji Martijanec danas bijedna sjena nekadašnjih

Dvorci Opeka i Donji Martijanec danas nam daju samo bijednu sjenu nekadašnjih vlasnika, utjecajnih plemićkih obitelji Bombelles, Rauch i Vučetić. Koliko su neki od članova ovih obitelji bili istaknuti dionici, ne samo u političkom, gospodarskom i kulturnom životu nego i u sudjelovanju u događajima vezanima uz nacionalnu povijesnicu, posebice tijekom razdoblja druge polovice 19. i prve polovice 20. stoljeća, na predavanju u palači Herzer govorila je muzejska savjetnica Spomenka Težak.

- Obitelj Bombelles vezana je za viničko područje i viničko vlastelinstvo tijekom 100 godina, od 1852. do 1945., kada Josip Bombelles odlazi iz Hrvatske. U to vrijeme izmijenile su se četiri generacije članova ovih obitelji, za razliku od obitelji Vučetić, odnosno Rauch, koji vuku nešto duže korijene na ovom našem području, od kraja 16. stoljeća, kada je prvi član ove obitelji obavljao carinsku službu u Nedešću. U posjed Martijanca dolaze početkom 19. stoljeća i ostaju vlasnici sve do kraja Drugoga svjetskog rata - rekla je Spomenka.

Uz ove obitelji, kako kaže Spomenka, vežu se mnogo priče, naravno i ljubavne, kako one vesele tako i one tužne, a vrijednost je naslijeđene baštine neprocjenjiva.

- Dvorac Opeka nešto je što danas ne možemo procijeniti, nismo ni svjesni bogatstva koje imamo i koje nam

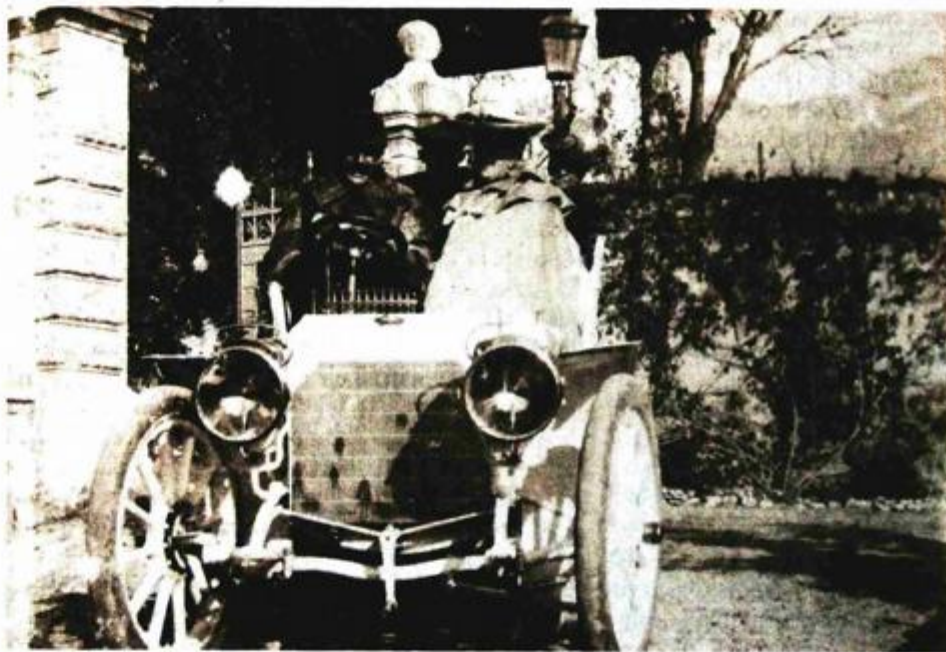

je ostavljeno u naslijeđe. A tu je dio pokretne građe, koja se čuva u Državnom arhivu u Varaždinu i u Hrvatskom državnom arhivu. Postoje različiti predmeti, od dukomenata i pisama povezanih uz obitelj Bombelles, koja je inače imala veoma važnu i značajnu ulogu na europskim dvorovima. Naime, dio obitelji vezan je uz francuski plemićki dvor, a ogranak naše obitelji uz bečki dvor, tako da postoji cijeli niz dokumenata i u bečkoj nacionalnoj knjižnici koji govore o radu Marka Bombellesa starijega. Isto tako postoji niz dokumenata o obiteljima Rauch i Vučetić, koje se čuvaju u varaždinskom muzeju i drugim ba-

štinskim ustanovama - objasn timer je Spomenka.

Dvorac Donji Martijanec

Nakon smrti Bartola Patačića, velikog župana požeškog, martijanečki dvorac trebao je pripasti njegovoj udovici Eleonori, no barun Pavao Rauch, susjedni vlastelin i vlasnik Lužnice, nasilno ga je zauzeo. Vodio je dugogodišnju parnicu s kraljevskom komorom, koju je izgubio i morao platiti 31.000 srebrnih forinti. Martijanec je naslijedio Pavlov mladi sin Đuro, koji je dvorcu iz 18. stoljeća dogradio prvi kat i dao mu današnji izgled. Đuro nije imao nasljednika pa je ostavio imanje Gejzi Viktoru, sinu svog bra-

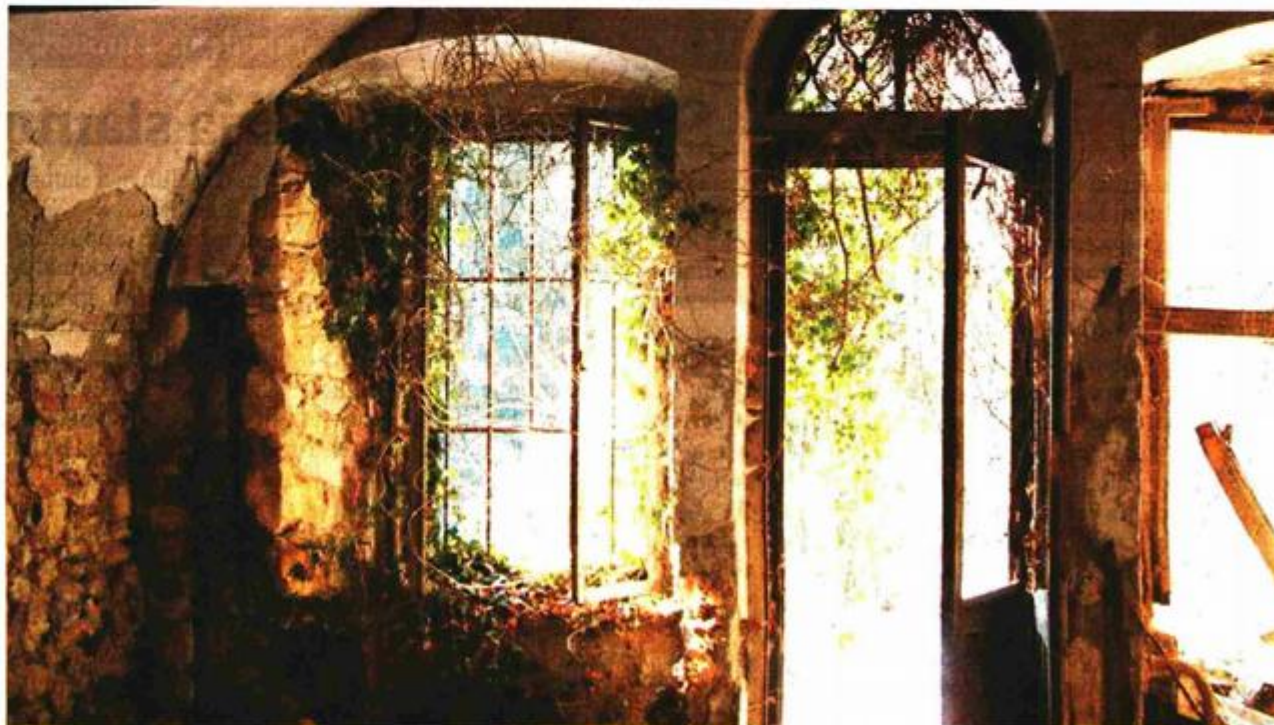

Udajom kćeri grofa Franje Draškovića, Ferdinande, za grofa Marka Bombellesa starijeg 1852., vlasnikom dvorca Opeka postaje obitelj Bombelles

ta Levina Raucha. Budući da ni Gejza nije imao potomka, prenio je posjed na svog brata Pavla mladeg, kasnije hrvatskoga bana. Nakon njegove smrti 1933. godine Martija-

nec nasljeđuje Pavlova kćerka Elizabeta i njen muž Vuk Vučetić Brinjski. Obitelj Vučetić posjedovala je dvorac i imanje do kraja Drugoga svjetskog rata. U drugoj po-

lovici 20. stoljeća koristio se na različite, najčešće neprikladne namjene. Početkom 21. stoljeća započinje preuređivanje dvorca, a brojne i velike gospodarske zgrade tre-

Martijanec tadašnje raskoši

Obitelj Vučetić posjedovala je dvorac Martijanec i imanje do kraja Drugoga svjetskog rata, početkom 21. stoljeća započinje preuređivanje

bale bi biti namijenjene kulturnim, društvenim i turističkim sadržajima.

Dvorac Opeka

Udajom kćeri grofa Franje Draškovića, Ferdinande, za grofa Marka Bombellesa starijeg 1852., vlasnikom dvorca Opeka postaje obitelj Bombelles. U stilu historizma Bombelessi dvorcu dograđuju kule i terase, a unutarnje dvorište uokviruju arkadnim hodnikom, kasnije zazidanim. Oko 1860.

počinju i s planskim osmišljavanjem parka, prema engleskim uzorima, te popunjavanje egzotičnim drvećem, tako da je Opeka tada bila raskošan dvorac. Kako su Bombellesi naselili prve fazane u Hrvatskoj i počeli s organiziranim lovom, česti gosti dvorca bili su austro-ugarski velikaši. Drugi svjetski rat dvorac i park preživljavaju bez oštećenja. U vlasništvu obitelji Bombelles dvorac Opeka bio je sve do 1945. godine.

Obitelj Bombelles vezana je za viničko područje i viničko vlastelinstvo tijekom 100 godina, od 1852. do 1945., kada Josip Bombelles odlazi iz Hrvatske.

U više navrata postojale su inicijative za obnovu zapuštenog dvorca. Tako se krajem šezdesetih godina 20. stoljeća razmišljalo o smještaju građe Historijskog arhiva Varaždin. Restauratorski zavod Hrvatske 1969. izradio je idejne skice obnove, međutim, do nje nije došlo. Osamdes-

tih je godina planirano novo uređenje, ovaj put za potrebe ustanove Arboretum Opeka iz Vinice. Bio je osiguran dio sredstava kojima su započeli radovi, ali se zbog nedostatka daljnjih sredstava radovi prekidaju te je dvorac nastavio propadati. Danas je dvorac u vrlo lošem, ruševnom stanju.

